

MICHEL
BUSSI
HET KIND IN DE GOLVEN

MANTEAU

*Professor Ian Stevenson van de universiteit van St Andrews heeft over de hele wereld duizenden getuigenissen bestudeerd van kinderen die beweerden dat ze zich hun reïncarnatie herinnerden. Dankzij zijn onderzoek werd het Stevenson-model opgesteld, want de bestudeerde gevallen van reïncarnatie vertonen een aantal verrassende gelijkenissen. Er is bijna nooit sprake van een verandering van geslacht, dat gebeurt in minder dan vijf procent van de gevallen. Het kind begint vanaf de leeftijd van twee jaar te vertellen over zijn vorige leven en stopt daar vaak mee rond de leeftijd van tien jaar. Meestal was het overlijden in het vorige leven voortijdig en gewelddadig. Lichamelijke, somatische en psychische afwijkingen komen dan ook frequent voor, zoals littekens, moedervlekken, fo-
bieën of onverklaarbare talenten.*

‘En is hij serieus, die professor Stevenson? Ik bedoel, is hij een wetenschapper? Heeft hij een laboratorium? Kortom, is het geen onzin wat hij vertelt? Kunnen we hem geloven?’

‘Wat bedoel je met “kunnen we hem geloven”?’

‘Tja, wat hij allemaal vertelt. Die getuigenissen, zijn ze waar of niet?’

‘Wat bepaalt volgens jou of iets al dan niet waar is?’

‘Dat... dat weet ik niet. Ik veronderstel dat als de meerderheid van de mensen iets denkt, het dan wel eerder waar zal zijn.’

‘Als we de hindoes, de boeddhisten, maar ook een kwart van de Europeanen en bijna een derde van de Amerikanen meetellen, dan gelooft een meerderheid van alle mensen op de wereld in reïncarnatie, en zijn ze ervan overtuigd dat ons lichaam niet meer is dan een omhulsel... en dat onze ziel ons lichaam overleeft.’

‘En dat de ziel naar een ander lichaam overgaat als het gebruikt is, toch? Is dat reïncarnatie? De ziel is als een vlo die van de ene mens naar de andere springt, of van een mens naar een hond, van

een hond naar een kat, en dan van een kat naar een rat, is het zo eenvoudig?’

‘Nee, zo eenvoudig is het niet. Integendeel, het is een lange reis. Een reis waar we ons meestal niets van herinneren. Behalve als het verkeerd gaat.’

‘Hoe bedoel je, als het verkeerd gaat?’

EERSTE LEVEN DE BABYZIEL

*Ik zal het je uitleggen, Maddi. Zo ingewikkeld is het niet.
Babyzielen zijn zielen die aan hun reis beginnen. Zij
ontdekken het leven en de dood. In dit stadium is hun
enige doel te leren overleven.*

DE VERDWIJNING

Esteban

1

Ik ben een rationele persoon. Heel onafhankelijk. Verknocht aan mijn vrijheid. Ik heb genoeg geld.

Zo hoop ik dat Esteban mij ziet, nu hij tien jaar wordt. Dat is ook het beeld dat ik aan mijn patiënten geef, denk ik. *Dokter Maddi Libéri, huisarts, Boulevard Thiers 29 in Saint-Jean-de-Luz*. Betrouwbaar, kordaat, eerlijk. Niemand hoeft mijn gebreken, mijn twijfels of mijn geheimen te kennen, zeker mijn zoon niet.

Mijn appartement op de derde verdieping aan de Rue Etchegaray heeft een van de mooiste uitzichten op de Grande Plage, die in vogelvlucht honderdvijftig meter verder ligt, de vogelvlucht van de steenloper die hier aan de Baskische kust leeft, en elke ochtend doen we er lopend precies vijfenveertig seconden over.

Waarom zouden we ons dat ontzeggen? Het is ons ochtendlijke ritueel, van Esteban en mij, voor ik mijn eerste consult heb en hij naar school vertrekt, zelfs voordat we samen ontbijten. We trekken de kleren aan die we aan het voeteneind van het bed vinden en gaan naar het strand. En zodra het water in de lente warmer is dan zeventien graden, gaan we zwemmen. Alle straten van Saint-Jean-de-Luz leiden naar de oceaan, alsof de stad zo gebouwd is dat je vanaf elk balkon een stukje van de golven kunt zien.

Het is nog geen acht uur. Het strand van Saint-Jean-de-Luz is vrijwel verlaten. Ik tel amper een twintigtal toeristen, verspreid over het lange, maanvormige strand, tussen de Digue aux Chevaux en de Digue du Port. We hebben ons geïnstalleerd tegenover het terras van Toki Goxoa, een restaurant met veelkleurige siertegels en een panoramisch uitzicht. Nu ja, 'geïnstalleerd' is misschien iets te sterk uitgedrukt. Esteban heeft het rode strandlaken dat hij als de cape van Superman om zijn schouders droeg in het zand laten vallen, zijn sweater van Biarritz Olympique uitgetrokken en zijn groene espadrilles uitgeschopt.

'Gaan we zwemmen, mama?'

'Een momentje, lieverd.'

Mijn professionele reflex. Ik bekijk alles met een waakzaam oog. Eerst en vooral Esteban. Zijn dunne beenderen, zijn uitstekende botten, zijn te fijne sleutelbeenderen, zijn scheenbenen die uitsteken uit zijn te grote indigoblauwe zwemshort, van dezelfde kleur als de Baskische hemel deze ochtend, en met op de linkerpijp een kleine witte walvis. Esteban valt mooi binnen het gemiddelde voor zijn leeftijd, ik weeg en meet hem elke zaterdag, na mijn laatste consult. Dat is ook een van onze rituelen. Alleen als de met rode stift getekende curve niet afwijkt van de normale marges, krijgt hij zijn wekelijkse bord kebab.

'Gaan we, mama?'

Ongeduldig wacht Esteban tot ik me heb uitgetkleed. Om naar buiten te gaan heb ik een eenvoudige, wijdmazige tuniek aange trokken. De kleur van mijn bikini is duidelijk zichtbaar. Fuchsia-blauw. Ik hou ervan om de lichte stof op mijn huid te voelen, de gaasachtige voile die mijn buik omsluit en maar tot halverwege mijn dijbenen komt. Nu ik bijna veertig jaar ben, wil ik me nog altijd aantrekkelijk voelen, en niet alleen voor de gepensioneerden die met hun poedel op de Quai de l'Infante wandelen.

Ik tuur de oceaan af. In de verte, in de richting van Hendaye en het strand van Socoa, trotseren surfers in zwarte wetsuits de golven, dicht bijeen als een kolonie mieren. Achter ons doet de wind

van de Atlantische Oceaan de *ikurriñak** langs de pier wapperen.

‘Nee. Vandaag niet, lieverd. Er zijn te veel golven.’

‘Hoezo?’

Esteban kijkt ongelovig naar de zee. De zware golven zijn meters hoog. Hij is niet dom. Hij weet dat we in die omstandigheden onmogelijk kunnen zwemmen. Toch dringt hij aan, al lijkt het eerder voor de vorm.

‘Mama, het is vandaag mijn verjaardag!’

‘Dat weet ik. En dan? Verandert dat iets? We gaan toch niet verdrinken omdat het jouw verjaardag is!’

Esteban kijkt me aan met zijn onweerstaanbare glimlach van een kleine prins die elke moeder zou doen smelten. In zijn lichte ogen schittert een glimp verdriet, als een krasje op zijn ziel. Ik ga met mijn hand door zijn blonde haren om hem te troosten, en ook een beetje om ze in de war te brengen. Zo zie ik hem graag, mijn kleine prins. Half dromer, half rebel. En als ik ’s avonds op mijn balkon zit en Esteban slaapt als een baby, dank ik de asteroïde waar hij van af is gevallen.

‘We zullen morgen wel zwemmen, lieverd! Of vanavond, als ik vroeg genoeg klaar ben...’

Hij doet alsof hij me gelooft.

‘Oké, mama.’

Hij weet heel goed dat het niet mijn gewoonte is om mijn patiënten er snel uit te werken. We begrijpen elkaar zonder dat we de puntjes op de i moeten zetten, we hoeven ze ook niet te tellen, drie puntjes zijn voldoende, als de drie puntjes van een beletseltoken die na mijn woorden in de lucht blijven hangen... De rest is niet meer dan een blik, vertrouwen, verstandhouding. Geen enkele man zal ooit tussen ons kunnen komen. Ik moet een plekje vrijhouden in mijn bed voor Esteban, als hij ’s ochtends bij mij komt liggen. Nooit zal een geliefde me ’s ochtends kunnen wekken met zo’n kristalhelder ‘ik hou van je’.

* Baskische vlaggen.

Ik doorzoek snel mijn tas en geef Esteban een muntstuk van één euro.

‘Je neemt een stokbrood mee, hè?’

Dat is nog een van onze rituelen waar we mee zijn begonnen sinds Esteban in groep 7 zit, bij de groten. Na ons ochtendlijke zwempartijtje droogt hij zich af, schiet zijn sweater aan en loopt naar de bakker. Helemaal alleen. Precies één minuut en vijftendertig seconden op een drafje. Zo kan hij zelfs nog de tafel dekken voor het ontbijt terwijl ik een douche neem. Zwartekersenjam, yoghurt van schapenmelk, vruchtensap dat we de vorige avond hebben geperst. We ontbijten samen, hij neemt een douche terwijl ik me opmaak en dan vertrekken we allebei, hand in hand, ik naar mijn praktijk, hij naar school.

Esteban klemt zijn vuist rond het muntstuk.

Waarom wilde ik die ochtend zo snel terug naar huis?

We hadden niet gezwommen, dus we hadden alle tijd.

Waarom heb ik alleen maar enkele zandkorrels van zijn schouder afgeklopt, mijn blik laten vallen op zijn huid boven zijn zwemshort, om te kijken of er iets was veranderd aan het moedervlekje op zijn lies, voordat ik hem achterliet?

Waarom heb ik me niet omgedraaid? Waarom heb ik niet gekeken of hij zijn badlaken opraapte? Of hij zijn sweater aantrok? Of hij vertrok in de richting van de Rue de la Corderie om naar de bakker te gaan?

Omdat dáárvoor rituelen worden verzonnen? Om jezelf gerust te stellen? Om alles onder controle te hebben? Om jezelf ervan te overtuigen dat er niets kan gebeuren? Omdat je je veilig waant als je altijd dezelfde weg neemt?

In werkelijkheid ben je gewoon minder op je hoede. Uit luiheid word je minder oplettend. En je ontloopt je verantwoordelijkheid.

* * *

‘Esteban?’

Ik steek mijn hoofd onder de douche uit terwijl het hete water over mijn huid stroomt. De wand van de badkamer bestaat uit niet meer dan wat turkoois kleurige Marokkaanse tegels rond een spiegel van twee bij drie meter. Hij weerspiegelt het beeld van mijn lichaam dat gebronsd is door onze eerste uitstapjes in het voorjaar, de klim naar de top van de Rhune, onze raftingtocht op de Nive, je eerste onhandige kennismaking met suppen op het meer van Saint-Pée, met surfen in Guéthary, met het Baskische pelotte op het speelveld van Arcangues. Je hebt nog je hele leven, Esteban, om kampioenen te worden.

‘Esteban?’

Mijn hand grijpt op de tast naar de kraan, het lukt me om die dicht te draaien zonder alles nat te spatten. Met mijn rug naar de spiegel wikkel ik een handdoek rond mijn druipnatte lichaam. Ik zal later wel mijn onvolmaaktheden inspecteren.

‘Esteban, ben je al thuis?’

Ik krijg alleen antwoord van Patrick Cohen, het is halfnegen op France Inter en de journalist opent het journaal met het bericht dat het Franse voetbalteam in Zuid-Afrika heeft geweigerd de bus te verlaten om te gaan trainen. Is dat het belangrijkste nieuws op de vijf continenten? Wat doet Patrick Cohen trouwens in mijn woonkamer?

‘Esteban?’

Elke ochtend zodra Esteban van de bakker terugkomt en ik onder de douche sta, grijpt hij zijn kans om een andere zender te kiezen, Fun, Sky of de jongerenzender NRJ. Nog vaker zet hij de radio gewoon uit en improviseert hij een paar akkoorden op zijn gitaar. Soms krabbelt hij zijn composities neer in een muziekschrift. Esteban heeft talent, ik weet zeker dat hij een absoluut gehoor heeft, hoewel ik nooit de tijd heb genomen om het te laten testen.

Ik kom uit de badkamer. Mijn voeten maken de populieren plankenvloer doornat – een houtsoort die je niet mag bevochtigen.

gen, laat staan helemaal natmaken. Elke druppel kan voor altijd een kring achterlaten. Het kan me niet schelen! Een vage angst grijpt me naar de keel. Ik loop door naar de open keuken en dan blijf ik als een standbeeld staan.

De afdruk van mijn voeten zal voor altijd op de ruwhouten plankenvloer zichtbaar blijven. Ik ben niet in staat om te bewegen. Ik kan alleen maar naar de lege keukentafel kijken. Naar de gitaar die netjes op zijn plaats staat op de standaard.

Esteban is niet thuisgekomen.

Ik probeer niet te schreeuwen. Ik overtuig mezelf ervan dat het een grap is, ik open een voor een de deuren van onze slaapkamers, van de wandkasten, het toilet, ik kijk onder de bedden, ik klim op een keukenkruk om op de kleerkast te kijken, ik val er bijna af, ik geef er niet om, ik open nog een keer de deuren van elk meubel, van de koelkast, de oven, ik word gek, mijn hart staat op ontploffen, ik weet hoe het begin van een paniekaanval voelt.

Waar kan Esteban zijn? Vandaag! Precies op de dag van zijn... Plotseling heb ik een idee.

Ik haast me naar de badkamer. Ik weet niet hoe hij het heeft gedaan, maar Esteban is slim. Hij heeft misschien gewacht tot ik uit de douche kwam om zich er te gaan verstoppen. Of nog waarschijnlijker, om er te gaan zoeken wat ik er heb verstopt. Ik ga met ingehouden adem op mijn hurken zitten, ik open het meubel onder de wastafel.

Daar is het.

Zijn verjaardagscadeau. Een liergitaar, een zeldzaam instrument waar Esteban al zo vaak verlangend naar heeft staan kijken voor de etalage van Atlantic Guitar: een instrument met de klank van een elektrische gitaar, maar dat er antiek uitziet. Esteban had nooit durven te denken dat zijn mama hem...

Ik zet mijn gedachten stop.

Esteban is er niet!

Esteban heeft niet naar zijn cadeau gezocht. Esteban is nergens in het appartement. Esteban is niet thuisgekomen.

Oorspronkelijke titel: *Rien ne t'efface*

© 2022 Presses de La Cité

© 2025 Nederlandse vertaling: Uitgeverij Manteau / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen en Gerda Rijsselaere

www.standaarduitgeverij.be

info@standaarduitgeverij.be

Vertegenwoordiging in Nederland:

New Book Collective, Utrecht

www.newbookcollective.com

Vertaling: Gerda Rijsselaere

Omslagontwerp: Thierry Sestier

Opmaak binnenwerk: Ready2Print

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Niets uit dit boek mag op enigerlei wijze worden gebruikt of gereproduceerd voor het trainen van kunstmatige-intelligentietechnologieën of -systemen. Dit werk mag niet gebruikt worden voor tekst- en datamining (artikel 4, lid 3 Richtlijn (EU) 2019/790).

ISBN 978 90 223 4181 0

D/2025/0034/270

NUR 302